

Imię i Nazwisko: Marek Herma

stopień naukowy: doktor habilitowany

stanowisko: profesor nadzwyczajny

Katedra, Zakład, Pracownia: Katedra Historii Najnowszej

Prowadzone zajęcia:

Wykłady:

Historia powszechna XX w.

Historia powszechna XX w. do 1945 r.

Historia powszechna XX w. po 1945 r.

Problemy współczesnego świata

Wykład monograficzny – *Wojny morskie w XX wieku*

Dzieje integracji europejskiej

Ćwiczenia:

Problemy współczesnego świata

Historia wojskowości i bezpieczeństwa międzynarodowego w XX wieku

Kobieta i rodzina w XX wieku

Postęp naukowo-techniczny w XX w.

Zainteresowania naukowe:

- historia wojen morskich i morskiej sztuki wojennej w okresie pierwszej i drugiej wojny światowej
- geopolityka i geostrategia w XX wieku
- biografistyka morska
- Polacy w Rosyjskiej Cesarskiej Marynarce Wojennej

Kontakt:

e-mail: maher@up.krakow.pl

telefon: 12-662-61-88

Miejsce i godziny dyżurów:

Katedra Historii Najnowszej p.330

środa 12:30–14:00, czwartek 15:15–16:45

Rozprawa doktorska:

Temat rozprawy: *Flota Czarnomorska w strategii wojennej Rosji w latach 1853-1917*

Promotor: prof. dr hab. Marian Zgórniak

Recenzenci: prof. dr hab. Józef Wiesław Dyskant, dr hab. Wojciech Rojek

Rok obrony: 1997

Rozprawa habilitacyjna:

Temat rozprawy: *Rosyjska flota wojenna na Bałtyku w latach 1905-1917*

Recenzenci wydawniczy: prof. dr hab. Józef Wiesław Dyskant, prof. dr hab. Wojciech Rojek

Recenzenci do kolokwium habilitacyjnego: prof. dr hab. Józef Wiesław Dyskant,

prof. dr hab. Andrzej Kastory

prof. dr hab. Antoni Komorowski

prof. dr hab. Zbigniew Opacki

Rok obrony: 2011

Członkostwo w stowarzyszeniach i instytucjach naukowych:

- Polska Akademia Nauk; Wydział I Nauk Humanistycznych i Społecznych – Komisja Historyczna
- Polska Akademia Umiejętności; Wydział II Historyczno-Filozoficzny – Komisja Historii Wojen i Wojskowości (sekretarz Komisji od 2015 r.)
- Polskie Towarzystwo Nautologiczne
- Polskie Towarzystwo Historyczne

Udział w konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych:

IV Kongres Polska-Rosja, Kraków 26-27 maja 2014 r.

XIX Powszechny Zjazd Historyków Polskich, Polska - Bałtyk - Europa,

Szczecin 17-21 września 2014 r.

Osiągnięcia, nagrody:

Nagroda JM Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN za książkę *Rosyjska flota wojenna na Bałtyku w latach 1905 – 1917* (2011)

PUBLIKACJE

Monografie:

1. *Pod banderą św. Andrzeja : rola Floty Czarnomorskiej w realizacji koncepcji strategicznych (militarnych) Rosji w latach 1914-1917*, Prace Monograficzne/Akademia Pedagogiczna; nr 340, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków 2002, s. 162

2. *Rosyjska flota wojenna na Bałtyku w latach 1905-1917*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, seria Prace Monograficzne /Uniwersytet Pedagogiczny ; nr 561, Kraków 2010, s. 625.

Rozdziały w monografiach:

1. *Zbrojenia morskie Rosji na Bałtyku w latach 1906-1914*, [w:] Prace Komisji Historii Wojen i Wojskowości PAU, t. VIII, pod red. Wojciecha Rojka, Kraków 2012, s. 103-116.
2. *Wojny morskie pierwszej połowy XX wieku*, [w:] Z dziejów wojen morskich (studia i szkice), pod red. A. Aksamitowskiego i M. Franza, Wydawnictwo Napoleon V, Oświęcim 2015, s. 87-95.
3. *Wkład wiceadmirała Kazimierza Porębskiego w budowę zrębów organizacyjnych marynarki wojennej odrodzonej Rzeczypospolitej Polskiej*, [w:] Wielki przełom. Konflikty zbrojne i przemiany wojskowości 1912–1923. Pod redakcją Michała Baczkowskiego, Kraków 2018, s. 177–196.
4. *Mors'ki vijnj peršoi polovini XX st. [:] W: 3 istoriï mors'kih vijn (studiï j narisi) / red. Andžej Aksamitovs'kij, Macêj Franc, Київ 2018, s. 113–123.*

Artykuły w czasopismach naukowych:

1. *Problem panowania na Morzu Czarnym i cieśninach tureckich w latach 1917-1918 w świetle polityki wielkich mocarstw*, „Studia Historyczne” 1992, Z. 2. s. 205-221.
2. *Rosyjskie przygotowania do operacji desantowych na wybrzeżach Morza Czarnego w 1917 roku*, „Studia Historyczne” 1998, Z.1, s. 77-82.
3. *Operacje floty czarnomorskiej podczas wojny rosyjsko-tureckiej 1877-1878*, „Studia Historyczne” 1999, Z. 1, s. 43-55.
4. *Bitwa pod Synopą 30 listopada 1853 roku-ostatnie wielkie starcie flot żaglowych*, „Studia Historyczne” 2000, z.1. s.47-59.
5. *Rola flotylli rzecznych w walce o panowanie na Dunaju w latach I wojny światowej*, „Studia Historyczne” 2003, Z. 1, s. 33-55.
6. *Admirał Iwan Grigorowicz (1853-1930) – ostatni minister marynarki wojennej carskiej Rosji*, „Studia Historyczne” 2005, Z. 3-4, s. 327-346.
7. *Dowodzenie Rosyjską Cesarską Marynarką Wojenną w latach I wojny światowej*, „Przegląd Historyczno-Wojskowy” 2006, nr 4, s. 215-226.
8. *Sztab polowy Rosyjskiej Cesarskiej Marynarki Wojennej w latach pierwszej wojny światowej*, „Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis. Studia Historica” 2007, Z. 6, s. 111-121.
9. *Programy rozbudowy rosyjskiej Cesarskiej Marynarki Wojennej w latach 1906-1914*, „Przegląd Historyczno-Wojskowy” 2007, nr 4, s. 23-48.
10. *Naczelne Dowództwo Sił Zbrojnych Rosji w latach 1914-1917 : (organizacja, obsada personalna)*, „Studia Historyczne” 2007, Z. 2, s. 177-191.
11. *Miejsce Instytutu Historii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w badaniach poświęconych historii najnowszej w ostatnim dziesięcioleciu*, „Dzieje Najnowsze” 2013, nr 2, s. 23-29.

12. *Rosyjskie wojskowe szkolnictwo morskie w okresie pocuszimskim. Kształcenie oficerów Rosyjskiej Cesarskiej Marynarki Wojennej w latach 1905-1914*, „Przegląd Historyczno-Wojskowy” 2014, Nr 2, s. 29-50.

13. *Polacy – oficerowie Rosyjskiej Cesarskiej Marynarki Wojennej w walkach podczas pierwszej wojny światowej*, „Res Gestae. Czasopismo Historyczne” 2015, nr 1, s. 154-166.

14. *Na służbie w marynarce wojennej Imperium Rosyjskiego : kontradmirał Kazimierz Kietliński (1875-1918)*, „Dzieje Najnowsze” 2017, R. 49, z. 1, s. 5-25.

15. *Zbrojenia morskie Rosji w okresie pocuszimskim (1905–1914)*, „Studia Maritima” 2017, volume XXX, s. 69–82.

Recenzje w czasopismach naukowych:

1. *Vospominaniâ byvšego morskogo ministra/Ivan K. Grigorovič*, Kronstadt 2005, (rec.) „Przegląd Historyczno-Wojskowy” 2007, nr 1, s. 165-170.

2. *Sztab polowy Rosyjskiej Cesarskiej Marynarki Wojennej w latach pierwszej wojny światowej*, „Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis. Studia Historica” 2007, Z. 6, s. 111-121.

3. *Lenin, Prorok rajy, Apostoł piekła / Dmitrij Wołkogonow*, (rec.) „Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis. Studia Historica” 2007, Z. 6, s. 265-270.

4. *„Meždu molotom i naukoval’nej” : Šveciâ v germano-rossijskom protivostoânii na Baltike v gody pervoj mirovoj vojny/Irina Nikolaevna Novikova*, Sankt Petersburg 2006, (rec.) „Studia Historyczne”, Kraków 2008, Z. 1, s. 113-116.

5. *Desperaci Dönitza : niemieckie żywe torpedy i bezzalogowe łodzie podwodne /Lawrence Paterson*, Warszawa 2007, (rec.) „Nautologia” 2008, nr 145, s. 145-146.

6. *Kozacy i Wehrmacht /Werner H. Krause*, Kraków 2006, (rec.) „Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis. Studia Historica”, 2008, Z. 8, s. 180-183.

7. *Wehrmacht : legenda i rzeczywistość /Wolfram Wette*, Kraków 2008, (rec.) „Studia Historyczne” 2009, Z. 2, s.189-193.

8. *Služebnye budni baltijskich dreadnoutov v 1914-1917 gg./Denis Bažanow, Ščit Petrograda*, Sankt Petersburg 2007, (rec.) „Nautologia” 2009, nr 146, s. 217-219.

9. *Greki – admiraly i generaly Voенno-Morskogo Flota Rossii : biografičeskij spravočnik/Fotis Muratidi*, Sankt Petersburg 2007, (rec.) „Nautologia” 2009, nr 146, s. 219-220.

10. *„Mozg” flota Rossii : ot Cušimy do pervoj mirovoj vojny/Kirill Nazarenko*, Sankt Petersburg 2006, (rec.) „Przegląd Historyczno-Wojskowy” 2009, nr 1, s. 197-200.

11. *Ostatni wielki Francuz Charles de Gaulle /Charles Williams*, Warszawa 2007, (rec.) „Przegląd Historyczno-Wojskowy” 2010, nr 3, s. 224-231.

12. *Żegluga dunajska w polityce międzynarodowej w XX wieku/Agnieszka Kastory*, Kraków 2011, (rec.) „Nautologia” 2012, nr 149, s. 120-121.

13. *Ot Cušimy do Raguzy / Igor Kozyr’*, Sankt Petersburg 2011, (rec.) „Przegląd Historyczno-Wojskowy” 2012, nr 1, s. 151-159.

14. *Podwodnoje plawanije v Rossii 1834-1918 gg./Aleksandr Pożarski, Biografičeskij spravocnik, Sankt Petersburg 2011, (rec.) „Nautologia” 2013, nr 150, s. 106-107.*

15. *Flot, revolucija i vlast' v Rossii: 1917-1921 / Kirill Nazarenko, Moskwa 2011, (rec.) „Przeгляд Historyczno-Wojskowy” 2013, nr 3, s. 159-166.*

16. *Oficerskij korpus Imperatorskogo Flota Baltijskogo Moria w gody pervoj mirovoj vojny (avgust 1914 – fevral 1917 g.)/Anatolij Napalkov, Izdatelstvo „Nestor”, Sankt Petersburg 2010, (rec.) „Nautologia” 2014, nr 151, s.104-107.*

17. *Narušenie morskich kommunikacii po opytu dejstvij rossijskogo flota v pervoj mirovoj vojnie (1914-1917) / Denis Kozlov, Moskwa 2012, (rec.) „Przeгляд Historyczno-Wojskowy” 2015, nr 1, s. 199-203.*

18. *Dva admirała. A.I. Nepenin i A.V. Kolčak v 1917 g./Anatolij Smolin, Sankt Petersburg, 2012, (rec.) „Nautologia” 2015, nr 152, s. 117-119.*

19. *Kolory pierwszej wojny światowej na morzu / Mikołaj Berczenko, Wydawnictwo Libra PL, Rzeszów 2016, (rec.) „Nautologia” 2017, nr 154, s. 100-102.*

20. *Kirił Nazarenko, Baltijskij Flot w riewolucyi 1917–1918 gg., Wydawnictwo „Eksmo”, „Jauza”, „Jakor”, Moskwa 2017, (Rec.) „Nautologia” 2018, nr 155, s. 87–90.*

E-publicacje:

1. *Świrski Jerzy Włodzimierz / Свирский Юрий Володимирович (1882–1959), h. Lis, kapitan 1. rangi rosyjskiej Marynarki Wojennej (MW), wiceadmiral polskiej MW, w: encyklopedia elektroniczna Polski Petersburg, <http://www.polskaipetersburg.pl/hasla/swirski-jerzy-wlodzimierz>*

2. *Porębski Kazimierz / Порембский Казимир (Казимеж) Адольфович (1872–1933), kontradmirał rosyjskiej Marynarki Wojennej (MW), wiceadmiral polskiej MW, w: encyklopedia elektroniczna Polski Petersburg, <http://www.polskaipetersburg.pl/hasla/porebski-kazimierz>*

3. *Rummel Julian Eugeniusz / Руммель Юлян Евгений Владиславович (1878–1954), inżynier budowy okrętów, działacz i organizator gospodarki morskiej w Rosji i Polsce, budowniczy Gdyni, w: encyklopedia elektroniczna Polski Petersburg, <http://www.polskaipetersburg.pl/hasla/rummel-julian-eugeniusz>*

4. *Kłoczowski Waclaw / Клочковский Вячеслав Евгеньевич (1873–1930), kontradmirał rosyjskiej, ukraińskiej i polskiej marynarki wojennej, w: encyklopedia elektroniczna Polski Petersburg, <http://www.polskaipetersburg.pl/hasla/kloczkowski-waclaw>*

5. *Nejman Tomasz / Нейман Томас Ромуальдович (1867–1940?), generał-major rosyjskiej Marynarki Wojennej (MW), kontradmirał rezerwy polskiej MW, w: encyklopedia elektroniczna Polski Petersburg, <http://www.polskaipetersburg.pl/hasla/nejman-tomasz>*

6. *Wołkowicki Jerzy / Волковицкий Юрий Фаддеевич (1883–1983), kapitan 2. rangi rosyjskiej Marynarki Wojennej (MW), generał brygady Wojska Polskiego (WP), w: encyklopedia elektroniczna Polski Petersburg, <http://www.polskaipetersburg.pl/hasla/wolkowicki-jerzy>*

7. *Zajaczkowski Witold / Зайончковский Витолд (1892–1977), lejtant rosyjskiej Marynarki Wojennej (MW), komandor polskiej MW w: encyklopedia elektroniczna Polski Petersburg, <http://www.polskaipetersburg.pl/hasla/zajaczkowski-witold>*

8. *Kietliński Kazimierz / Кетлинский Казимир Филиппович (1875–1918), h. Odrowąż, kontradmirał rosyjskiej Marynarki Wojennej*, w: encyklopedia elektroniczna *Polski Petersburg*, <http://www.polskaipetersburg.pl/hasla/kietlinski-kazimierz>

9. *Polacy – oficerowie rosyjskiej Marynarki Wojennej (MW) a kadra oficerska MW Odrodzonej Polski/ Поляки – офицеры российского ВМФ и офицерский состав ВМФ возрожденной Речи Посполитой*, w: encyklopedia elektroniczna *Polski Petersburg*, <http://www.polskaipetersburg.pl/hasla/polacy-oficerowie-rosyjskiej-marynarki-wojennej-mw-a-kadra-oficerska-mw-odrodzonej-rzeczypospoli>

Inne publikacje:

1. *Udział wojska polskiego w bitwie pod Borodino 7 IX 1812 roku*, [w:] Słowo.Tekst.Czas III. Materiały III Międzynarodowej konferencji naukowej (Szczecin 24-25 IX 1998 r.) pod red. Michała Aleksiejenki, Szczecin 1999, s. 133-136.

2. *Cieśniny tureckie w strategii wojennej carskiej Rosji w 1914 r.*, [w:] Słowo.Tekst.Czas IV. Materiały IV Międzynarodowej konferencji naukowej (Szczecin 21-22 X 1999 r.) pod red. Michała Aleksiejenki, Szczecin 2000, s. 328-333.

3. *Płetwonurkowie Kriegsmarine. W nurtach Odry*, *Militarny Magazyn Specjalny „Komandos”* 1998, nr 10.

4. *Dyweryyjna broń carskiej Rosji w latach wojny rosyjsko-tureckiej 1877-1878*, *„Okrety Wojenne”* 1999, nr 4.

5. *Zanim wybuchła wojna. Polskie skrzydła nad III Rzeszą*, *„Dziennik Polski”* nr 204 z dn. 01.09.1999 r.

6. *Płetwonurkowie bojowi US Navy w operacji „Torch”*, *Militarny Magazyn Specjalny „Komandos”* 1999, nr 1.

7. *Płetwonurkowie Royal Navy na Morzu Śródziemnym*, *Militarny Magazyn Specjalny „Komandos”* 1999, nr 2.

8. *Fukuryu-japońscy płetwonurkowie-samobójcy*, *Militarny Magazyn Specjalny „Komandos”* 1999, nr 4.

9. *Niemieccy spadochroniarze na wyspach Dedokanezu. Operacja „Leopard”*, *Militarny Magazyn Specjalny „Komandos”* 1999, nr 5.

10. *Werwolf. Niemiecka armia podziemna*, *Militarny Magazyn Specjalny „Komandos”* 1999, nr 7-8.

11. *Naród pod bronią. Powstanie Węgierskie 1956 roku*, *Militarny Magazyn Specjalny „Komandos”* 2000, nr 4.

12. *Ich ostatni desant. Operacje węgierskich spadochroniarzy w latach II wojny światowej*, *Militarny Magazyn Specjalny „Komandos”* 2000, nr 4.

13. *Misje specjalne. Operacja „Panzerfaust”*, *Militarny Magazyn Specjalny „Komandos”* 2000, nr 4.

14. *Królewski Pułk Honwedów Spadochroniarzy. Ostatnie walki*, *Militarny Magazyn Specjalny „Komandos”* 2000, nr 5.

15. *Płetwonurkowie Supermariny. Grupa „Gamma”*, Militarny Magazyn Specjalny „Komandos” 2000, nr 7-8.
16. *Atak z głębin. Płetwonurkowie Royal Navy na Dalekim Wschodzie*, Militarny Magazyn Specjalny „Komandos” 2000, nr 7-8.
17. *Bitwa pod Synopą*, „Okręty Wojenne” 2000, nr 6.
18. *Akcja „Łom”. polskie działania dywersyjne na Rusi Zakarpackiej, cz. I.*, Militarny Magazyn Specjalny „Komandos” 2000, nr 12.
19. *Akcja „Łom”. polskie działania dywersyjne na Rusi Zakarpackiej, cz. II.*, Militarny Magazyn Specjalny „Komandos” 2001, nr 1.
20. *Niemieckie jednostki „specjalnego ataku”. „Grupa K”*, Militarny Magazyn Specjalny „Komandos” 2002, nr 1.
21. *Spór o Zaolzie*, Militarny Magazyn Specjalny „Komandos” 2002, nr 2.

Prace translatorskie z języka rosyjskiego:

1. *Hiszpański pancernik „Pelayo”*/N.W. Mitiuckow, cz. I, „Okrety Wojenne” 2000, nr 3.
2. *Hiszpański pancernik „Pelayo”*/N.W. Mitiuckow, cz. II, „Okrety Wojenne” 2000, nr 4.
3. *Atak stulecia, czy tragedia stulecia? Historia „Wilhelma Gustloffa”*/A. Mitrofanow, „Okrety Wojenne” 2001, nr 2.
4. *Wojownicza „Osa” floty amerykańskiej (lotniskowiec CV-7 „Wasp”)*/ L.A. Oljunin, „Okrety Wojenne” 2001, nr 3.

Recenzje rozpraw habilitacyjnych i doktorskich:

1. Recenzja rozprawy doktorskiej kpt. mar. mgr. inż. Krzysztofa Nowakowskiego pt. *9. Flotylla Obrony Wybrzeża w systemie bezpieczeństwa morskiego państwa*, Akademia Marynarki Wojennej w Gdyni, 2012
2. Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Magdaleny Berkowicz pt. *Formacja sterowców niemieckiej marynarki wojennej w okresie I wojny światowej*, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, 2015
3. Recenzja dorobku naukowego dr. Mariusza Majewskiego i jego rozprawy habilitacyjnej pt. *Rozwój motoryzacji w Drugiej Rzeczypospolitej*, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, 2018

Data aktualizacji: 15.11. 2018